

21.08.2020

Asia: VN/16344/2020

Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentäminen

Lausunnonantajan lausunto

Säilytysaikojen lyhentämisen vaikutukset luotonantajille

Arviomuistiossa on kuvattu aikaisempien luottohäiriömerkintöjen ennakoivan kohonnutta riskiä saada uusi luottohäiriömerkintä. Henkilöillä, joilla on 3-4 vuotta vanha maksuhäiriömerkintä, on vielä lähes 18-kertainen riski saada uusi merkintä seuraavan 12 kuukauden aikana verrattuna maksuhäiriöttömään henkilöön. Silloinkin, kun merkintään johtanut saatava on maksettu, henkilön luottoriski on korkeampi.

Maksuhäiriömerkintöjen tarkistaminen on luottokelpoisuuden arviointiprosessin perusvaatimus. Arviomuistion mukaan merkintöjen keston lyhentäminen merkitsisi sitä, että luotonantajat joutuisivat päättämään luoton myöntämisestä aiempaa vähäisemmällä tiedolla. Kuluttajan maksuhistoriastaan antamien tietojen todentaminen muista ulkopuolisista lähteistä aiempaa laajemmin olisi työläämpää ja lisäisi myös luotonmyöntöprosessin kustannuksia. Lisäksi on mahdollista, että luottihakemusten käsittelyajat pitenisivät. Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentäminen voisi myös aiheuttaa sen, että jatkossa yksittäinen maksuhäiriö saa entistä korostuneemman aseman velvoitteidenhoitokyvyn arvioinnissa. Valtakunnanvoudinvirasto pitää arviomuistiossa esitettyä arviota seuraamuksista oikeana.

Arviomuistiossa todetaan ulosottorekisteristä saatavien todistusten käytön mahdollisesti yleistyvän maksuhäiriömerkintöjen lyhentämisen myötä. Tältä osin Valtakunnanvoudinvirasto kiinnittää huomiota siihen, ettei ulosottorekisteristä annettavalta todistukselta ilmene pitkäkestoisesta ulosotosta aiheutuneet luottohäiriömerkinnät (ulosottokaari 1 luku 31 §). Arviomuistiossa todetaan, että ulosottorekisterin todistukset ovat luottotietokyselyjä hintavampia. Sanottu pitänee paikkansa silloin, kun kyse ei ole yksittäisten henkilöiden luottotietojen kysymisestä ja luottohäiriötietojen kysyjää laskutetaan kausi- eikä kappaleperusteisesti. Ulosottorekisteristä annettavan todistuksen voi tilata ulosoton sähköisestä asiointipalvelusta hintaan 6 euroa/kpl. Selvää on kuitenkin, että luottokelpoisuuden arvioimiseksi tarvittavan tiedon hankkiminen eri rekistereistä ja muista mahdollisista tietolähteistä vaikeuttaisi luotonmyöntämisprosessia nykyisestä.

Säilytysaikojen lyhentämisen vaikutukset maksuhäiriömerkinnän saaneiden henkilöiden/kuluttajien asemaan

Arviomuistiossa todetulla tavalla maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikoja lyhentämällä voitaisiin yhtäältä lievittää merkinnästä aiheutuvia kielteisiä seurauksia taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneille ihmisille. Toisaalta on huomattava, että maksuhäiriömerkinnän nopeampi poistaminen ei kuitenkaan tue tavoitetta ylivelkaantumisen estämisestä.

Valtakunnanvoudinvirasto pitää oikeana arvioita siitä, että luottohäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentäminen ja siihen liittyvä luottokelpoisuuden arvioinnin vaikeutuminen voisivat olla omiaan nostamaan luottojen hintaa ja johtamaan heikompilempisiin luottopäätöksiin ja sitä kautta lisääntyneisiin luottotappioihin. On myös mahdollista, että riskitason nousun myötä joidenkin henkilöiden/kuluttajien luotonsaanti estyisi kokonaan.

Säilytysaikojen lyhentämisen vaikutukset yritysrahoitukseen

Valtakunnanvoudinviraston näkemyksen mukaan vaikutukset yritysrahoitukseen olisivat samansuuntaisia kuin kuluttajaluottojen osalta.

Onko maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämisellä muita kuin arviomuistiossa käsiteltyjä vaikutuksia?

Arviomuistiossa on kuvattu keskeisimmät vaikutukset.

Millaisia vaikutuksia olisi eduskunnan lausumassa edellytetyllä maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämisellä?

Eduskunta on edellyttänyt, että valtioneuvosto kiirehtii maksuhäiriörekisteriä koskevaa lainsäädäntöä siten, että henkilöt, jotka ovat suorittaneet maksuhäiriömerkinnän perusteena olleet maksut asianmukaisesti, tulee poistaa rekisteristä yhden kuukauden kuluttua maksun suorittamisesta.

Arviomuistiossa todetulla tavalla luottoriskin arvioinnissa aiemmat maksuhäiriömerkinnät ovat merkityksellistä tietoa niissäkin tapauksissa, joissa maksuhäiriön perusteena olleet maksut on myöhemmin suoritettu. Edelleen arviomuistiosta ilmenee, että Asiakastiedon rekistereissä on tällä hetkellä vain noin 8000 henkilöä, joiden kaikissa maksuhäiriömerkinnöissä on velan suorittamista koskeva merkintä.

Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämisen vaikutuksia tulee arvioida kokonaisuutena. Arviomuistiossa kuvattuihin negatiivisiin vaikutuksiin viitaten Valtakunnanvoudinvirasto katsoo, ettei maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikoja ole syytä lyhentää ennen positiivisen luottotietorekisterin käyttöönottoa.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Salmela Terhi
Valtakunnanvoudinvirasto